T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
Yükseköğretim ve Yurtdışı Eğitim Genel Müdürlüğü

TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ DERSİ

5. Seviye
4. Tema Etkinlik Fasikülü

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Hakan KIZILIRMAK

Editör
Sibel SAĞLAM

Hazırlayanlar
Nuray ULU
Canan ÇEVİK
Mihriban UYAR
Zübeyde TAŞEL
Mehmet Aslan KUSNACI

Verilen örnekleri dikkatle inceleyin.

Beni doğum günü partisine davet etti.
Bana çok güzel bir hediye almış.
Esra seni aradı mı?
Öğretmen sana hangi kitabı önerdi?
Onu dikkatle dinledim.
Bu çikolatayı ona aldım.
Bizi çok seviyormuş.
Bize her gün uğrar.
Sizi Ankara'da gördüm.
Size anlatacaklarım var.
Onları hangi sınıfta gördün?
Bu yemekleri onlara yaptım.

Altı çizili sözcüklerden cümleye göre doğru olanı işaretleyin.

1. Bu ziyaret **bizi/bize** çok mutlu etti, heyecanla sizi bekliyorduk.
2. Yarın akşam doğum günüm var, **seni/sana** de aramızda görmek istiyorum.
3. Annem pazardan elma almış, **onları/onlara** mutfağa bırakır mısın?
4. Ahmet çok dürüst biridir, öğretmen **onu/ona** her zaman güvenir.
5. Biz dışarı çıkıyoruz, istersen sen de **bizi/bize** katılabilirsin.
6. Çok sevdiğin bu çiçekleri **seni/sana** aldım.
7. Kapıda birileri var, sanırım **sizi/size** soruyorlar.
8. Köpeğim çok acıkmış, hemen **onu/ona** mama vermeliyim.
9. Anahtarlar masanın üzerinde, **onları/onlara** oradan alabilirsin.
10. Dedem hepimizi çok sever, **bizi/bize** çok değer verir.
11. Ali'yi arayarak **onu/ona** haber vermeliyiz.
12. Bu güzel haberi ilk önce **sizi/size** vermek istedik.

A) Geleneksel oyunlarımızdan olan "beştaş"ın nasıl oynandığını biliyor musunuz? Metni okuyun ve öğretmeninizin rehberliğinde siz de bu oyunu oynayın.

B) Metnin içindeki bazı sözcüklerin ekleri eksik verilmiştir. Kutudaki eklerden uygun olanları seçip boşluklara yazın.

1. En az iki kişi ve beş küçük taşla oynanır. Taşların hepsinin bir avucun için… sığabilecek kadar küçük olması gerekir.
2. Oyuncular oyunu yer… otururak oynarlar.
3. Kurayla belirlenen birinci kişi oynamay… başlar. Taşlardan birini elin… alır, havaya doğru atar. Taş havada iken oyuncunun yerdeki diğer taşlardan birin… eline alıp havadaki taş… tutması gerekir, bunu yaparken hızlı olmalıdır. Oyun sırasında oyuncu taş… düşürürse veya yerdeki taşı alamazsa oyundan çıkar ve oynama sırası diğer oyuncuy… geçer.
4. Taşlar… önce birer birer sonra ikişer, üçer ve dörderli gruplar hâlinde yerden toplar ve bir sonraki aşamay… geçer.
5. Bir sonraki aşamada oyuncu işaret parmağın… orta parmağının üzerin… koyarak elini köprü yapar. Öteki oyuncunun seçtiği taş… değdirmeden tüm taşları bu köprüden geçirir. Bu şekilde de taşları toplarsa bir sonraki aşamaya geçer.
6. Son aşamada ise taşların tümünü havaya atıp elinin tersiyle tutar ve bunlar… da fırlatıp bu kez avuçla yakalar. Avucunda ne kadar taş varsa o kadar sayı kazanır.

Aşağıda verilen sıra sayılarını inceleyin.

Sıra Sayıları

1. → Birinci	11. → On birinci
2. → İkinci	12. → On ikinci
3. → Üçüncü	13. → On üçüncü
4. → Dördüncü	14. → On dördüncü
5. → Beşinci	15. → On beşinci
6. → Altıncı	16. → On altıncı
7. → Yedinci	17. → On yedinci
8. → Sekizinci	18. → On sekizinci
9. → Dokuzuncu	19. → On dokuzuncu
10. → Onuncu	20. → Yirminci

Unutma!
Nokta koymazsak sıra sayısı olmaz!

Sıra sayıları rakamlarla yazılırken rakamın sağına nokta konur.
Örneğin:
birinci : **1.**
yirmi beşinci: **25.**
otuz altıncı: **36.**

Cümlelerdeki boşlukları uygun sıra sayılarını kullanarak tamamlayın.

1. ..... **Yedinci** ..... çocuğun çiçek desenli sarı tişörtü var.
2. ..... çocuğun mor elbisesi var.
3. ..... ve ..... çocuğun gözlükleri var.
4. ..... ve ..... çocuğun saçları kıvırcık.
5. ..... çocuğun tişörtünde balık resmi var.
6. ..... çocuğun saçları uzun.
7. ..... çocuğun turuncu ve beyaz çizgili tişörtü var.

Tuna'nın annesi Tuna'ya doğum günü hediyesi olarak bir oyuncak araba aldı. Tuna kullanma kılavuzunu okuyacak ve arabanın kurulumunu yapacak fakat kılavuzda bazı cümleler eksik. Görsellere bakarak eksik cümleleri tamamlayın.

Uzaktan Kumandalı Araba Kurulum Rehberi

1 Görseldeki parçaları birleştirin.

2 .....

3 Kumandanın pil bölümünü açın.

4 Kumandaya pilleri yerleştirin ve kumandanın kapağını kapatın.

5 .....
.....

6 Arabanın hareket edip etmediğini kontrol edin.

Önemli Uyarılar

Pilleri ters takmayın.

.....

Küçük parçaları çocuklardan uzak tutun.

Ömer'in annesi Ömer'in bugün yapması ve yapmaması gereken şeyleri bir liste hâlinde yazmıştır. Aşağıdaki görsellere bakarak listeye uygun örnekteki gibi cümleler yazın.

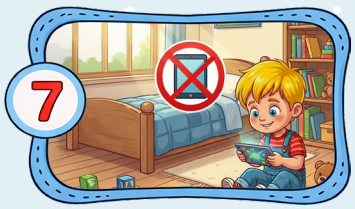

Ömer'in Görev Listesi

1. Çiçekleri sula.
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

İdil'in sorduğu bilmeceleri cevaplayın.

Çarşıdan aldım bir tane,
eve geldim bin tane.
(.....)

Küçücük fıçıcık, içi
dolu turşucuk.
(.....)

Dalda durur, elde durmaz.
(.....)

Akşam baktım çoktu.
Sabah baktım yoktu.
(.....)

(Cevaplar: Nar-Limon-Kuş-Yıldız)

Yağmur'un söylediği tekerlemeleri tekrarlayın.

Şu yoğurdu sarımsaklasak da
mı saklasak, sarımsaklamasak
da mı saklasak?

Dal sarkar kartal kalkar,
kartal kalkar dal sarkar.

Adem madene gitmiş. Adem madende badem yemiş. Madem ki Adem madende badem yemiş, niye bize getirmemiş?

Boşlukları örnekteki gibi tamamlayın.

Örnek: S.ev.gi bu s.ok.akta ..ot..uruyor.

Oy..... oynarken oy.....un kurallarına uymalıyız. Oy..... sırasında arkadaşl.....mıza .....ar verebilecek hareketler yap.....lıyız. Güvenli alanlarda oynamalıyız. Arkadaşl.....mıza karşı s.....gılı davranmalıyız. Sıramızı beklem.....i, kazananı tebrik .....meli, k.....bedince oy.....u boz.....lıyız. Oy.....cakları paylaşmalı, takım oy.....larında iş .....liği yapmalıyız. .....likte harek..... .....tiğimizde oy..... daha eğlenceli olur. Bizi rah.....sız eden ya da tehlik.....i ..... durumla karşılaştığımızda ..... yetişkine haber verm.....iyiz.

ARKADAŞLARIM HAKKINDA BİNGO

Sınıf içinde dolaşın ve arkadaşlarınızla aşağıdaki cümlelerle ilgili konuşun. Verilen açıklamalara uyan arkadaşlarınızı bulun. Her bir kutuya uygun isimleri yazın. Her kutuda farklı bir isim yazmaya çalışın. Tüm tabloyu tamamladığınızda "Bingo!" diye bağırın.

Bir müzik aleti çalar. İsim:	Resim yapmayı sever. İsim:	İsim-şehir oyununu sever. İsim:	Seninle aynı mahallede yaşar. İsim: .....
İsminde "a" harfi vardır. İsim:	Kâğıttan uçak yapabilir. İsim:	Alışveriş yapmayı sever. İsim:	Bisiklet sürebilir. İsim: .....
Lunaparka gitmeyi sever. İsim:	En az bir kuzene sahiptir. İsim:	Yeşil rengi sever. İsim:	Yaz mevsimini sever. İsim: .....
Doğa yürüyüşünü sever. İsim:	Tarih dersini sever. İsim:	Deney yapmayı sever. İsim:	Kek yapabilir. İsim: .....

Karekodu okutun, metni dinleyin. Aşağıdaki cümleleri dinlediğiniz metne göre sıralayın. Sıra numaralarını kutucuklara yazın.

	Ebe yakalanırsa oyuna yine ebe olarak devam eder.
	Sayışma sonunda bir çocuk ebe seçilir.
	Ebe dolaşırken çocuklar tekerlemeyi birlikte söyler.
	Diğer çocuklar oyun alanında daire şeklinde durur ve yere çömelir.
	Çocuk, ebeyi yakalamaya çalışır.
	Ebe, mendili fark ettirmeden bir çocuğun arkasına bırakır.
1	Oyuna başlamadan önce çocuklar sayışma yapar.
	Ebe yakalanmadan otururşa mendili alan çocuk yeni ebe olur.
	Ebe, elinde bir mendil ile dairenin etrafında dolaşır.
	Mendilin arkasına bırakıldığını fark eden çocuk hemen ayağa kalkar.

ESKİ OYUNLAR (Dinleme Metni)

Çocuk: Anne, sen çocukken arkadaşlarınla hangi oyunları oynardın?

Anne: Üçtaş, körebe , mendil kapmaca, yakantop, saklambaç, yağ satarım bal satarım... Çok güzel oyunlarımız vardı. Akşam hava kararana kadar sokakta oynardık.

Çocuk: Yağ satarım bal satarım nasıl bir oyun?

Anne: Oyuna başlamadan önce çocuklar sayışma yapar. Sayışma sonunda bir ebe seçilir. Diğer çocuklar oyun alanında daire şeklinde durur ve yere çömelir. Ebe, elinde bir mendil ile dairenin etrafında seke seke dolaşır. Bu sırada çocuklar hep birlikte şu tekerlemeyi söyler:

"Yağ satarım, bal satarım,
Ustam ölmüş, ben satarım.
Ustamın kürkü sarıdır,
Satsam on beş liradır.
Zam-bak Zum-bak
Dön arkana, iyi bak!"

Tekerleme bitene kadar kimse arkasına bakmaz.

Çocuk: Peki mendil ile ne yapıyorlar?

Anne: Dolaşan çocuk yani ebe, mendili belli etmeden birinin arkasına bırakır. Tekerleme bitince herkes arkasına bakar. Arkasına mendil bırakılan çocuk hemen kalkar ve ebeyi yakalamaya çalışır.

Çocuk: Sonra ne olur?

Anne: Ebe yakalanmadan onun yerine oturmaya çalışır. Oturamadan yakalanırsa ebe olarak devam eder. Otururs mendili alan çocuk oyuna ebe olarak devam eder.

Çocuk: Eğlenceli bir oyuna benziyor.

Anne: Evet, hem de çok eğlenceli. Bu oyunu oynarken çok gülerdik. Koşardık, düşerdik, tekrar kalkardık. Heyecanla oynamaya devam ederdik.

Çocuk: Keşke ben de o yıllarda yaşasaydım.

Anne: (Gülerek) Maalesef o mümkün değil. Ama istersen bu oyunu arkadaşlarına anlatırsın ve birlikte oynarsınız.

Çocuk: İyi fikir!